

Адыгэ

1923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжыгъэу
кыдэклы

Магъ

№ 30 (22959)

2024-рэ илъэс

ГЪУБДЖ

МЭЗАЕМ и 20

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +

тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклубгъохэр

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Биосфернэу затхыгъэр илъэс 45-рэ хъугъэ

1979-рэ илъэсым Урысыем изаповедникхэмкIэ апэрэмэ ащыщэу Кавказ заповедникым ар кыфагъэшъошэгъагъ ыкIи ЮНЕСКО-м дунаим щигъэпсыгъэ хытыушхоу «Цыфымрэ биосферэмрэ» зыфилорэм хэхъагъ. ИчIыопс ищыпэ теплъэу непэ кызнэсыгъэм кызкIызэтенагъэр мыщ фэдэ цIэ иным ихъатыр.

Кавказ биосфернэ заповедникэу Х. Шапошниковым ыцIэ зыхырэм КъохъэпIэ Кавказым икыблэ лъэныкъо еубыты. ХэушъафыкIыгъэу къагъэгъунэрэ чIыналъэу 1924-рэ илъэсым жоныгъуакIэм и 12-м агъэнэфэгъагъ. ИнагъэкIэ Европэм я 2-рэ чIыплэр щыIыгъ. Адыгеим, Пшызэ шьолъырым ыкIи Къэрэщэе-Щэрджэс Республикэм ячIыналъэхэм защиубгъугъ, Абхъаз Республикэм игъунапкъэ еуалIэ. Шъхъафэу Хъопс щыгъэпсыгъэ псэишъэф-хэшъэе мээышхори ащ хэхъэ. ПостэумкIи гектар 280 — 320-рэ зэлъылыгъ. КъэкIырэ лъэпкъ ээфэшъафэу минрэ ныкIорэ кыщалъытэ, ащ ипроцент 20-р зыщы-

плъэгъущтыр заповедник закъор ары. Чыгъ ыкIи куандэ лъэпкъхэу 200 имыкъур щагъэунэфыгъ. ИчIыналъэ инахыбэр ахэм зэлъаубыты, мээылъэ. Псэушъхэу щыпсэхуэрэм язэмылIэужыгъуагъи бэ ыкIи гъэшIэгъоны: псым хэсхэр, псэушъхэу цыкIухэр ыкIи инхэр, бзыухэр. ХъацIэ-плэцIэ лъэпкъхэр пштэхэмэ, язэмылIэужыгъуагъэ мини 10-м нэсы. Къушъхэу псыхъураи 133-рэ кыхеубытэ, Iошъхэу псыхъо дахэхэмкIэ, мылылIэхэмкIэ бай.

Ау гъэхъэгъэ шъхалэу непэ заповедникым фалъэгъурэр кIодыжыгъэгъэ Кавказ домбай лъэпкъыр зэтыригъэу-цожьын зэрилъэкIыгъэр ары. Мы псэ-

ушъхэр 1927-рэ илъэсым зы шъхэу къэмынэу шакIохэм алэкIэкIодэгъагъ. Илъэсипшым нахыбэ тешIэжыгъэу шIэныгъэлэжъхэм ялахышIу хэлъэу ахэм язэтэгъэуцожьын 1940-рэ илъэсым заповедникым щырагъэжыгъагъ. Кавказ домбайлыр зыхэлъ псэушъхэм гъусэ илэу Германием кыраци адыгэ чIыгум къащэгъагъ. Ащ дэжым кордонэу «КIышъэр» домбайшъхэм изэтэгъэу-цожьынкIэ гупчэ хъугъагъ. Ащ ыуж илъэс 80 тешIэжыгъ ыкIи непэ домбай 1200-рэ фэдиз къагъэгъунэрэ чIыопсым ичIыналъэ кыщалъытэ. Ежъ заповедникми ар джы итамыгъэ шъхал.

(ИкIэух я 3-рэ нэклуб. ит).

Къуижъ Сайдэ ректорэу хадзыжыгъ

Тыгъуасэ Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым щыкIогъэ конференцием мы еджапIэм иректор щыхадзыгъ. ЫпэкIэ агъэнэфэгъэ лIыкIуи 111-мэ ащыщэу хэдзынхэм 105-рэ ахэлэжыгъ, ахэм амакъэ атыгъ.

Конференцием хэлэжыгъэх Урысыем и ЛIыхъужъэу, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и депутатэу Цэй Эдуард, АР-м финансхэмкIэ иминистрэу Виктор Орловыр, МКъТУ-м ипрезидентэу ТхыакIушынэ Аслъан, мы апшъэрэ еджапIэм илофышIэхэр.

УФ-м шIэныгъэмкIэ ыкIи апшъэрэ гъэсэныгъэмкIэ и Министерствэ ыгъэнэфэгъэ графикымкIэ ректорым ихэдзынхэр зэхашагъ. Ректор хъунымкIэ кандидатищымэ зыкъагъэлъэгъогагъ. Ахэр: МКъТУ-м иректорэу, экономикэ шIэныгъэхэмкIэ докторэу Къуижъ Сайдэ, апшъэрэ еджапIэм итехнологическэ факультет идеканэу, техникескэ шIэныгъэхэмкIэ докторэу Шъхэлэхъо Анзаур ыкIи университетым иеджэпIэ-методическэ гъэlorышIапIэ ипашъу, экономикэ шIэныгъэхэмкIэ кандидатэу Наталья Чудесовар. Ау конференциер зэхашэнымкIэ зы мафэ къэнагъэу Наталья Чудесовар икандидатурэ рихыжыгъ.

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым иректор ихэдзынхэм афэгъэзэгъэ комиссием итхъаматэу Татьяна Овсянниковам Iофтхъабзэр зэришагъ. Конференцием кыдыхэлъытагъэу, апшъэрэ еджапIэр кызызэлъахыгъэр илъэс 30 зэрэхъугъэм фэгъэхыгъэу гъэхъэгъэшIухэр зышIыгъэ кIэлэгъаджэхэм АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм ищытхъу ыкIи ирээныгъэ тхылхэр аратыжыгъэх.

— *Непэ МКъТУ-м нэбгырэ мин 11-м ехъу щеджэ. Мы еджэпIэ закъор ары республикэм пае псэолъэшIынымкIэ, геодезиэмкIэ, транспортымкIэ, мээ хъызмэтымкIэ, мэкъу-мэщымкIэ, псауныгъэм икъэ-ухъумэнкIэ ыкIи нэмыкI лъэныкъохэмкIэ специалистхэр зыгъэхъазырхэр.*

(ИкIэух я 3-рэ нэклуб. ит).

Шэжыыр агъэлъапIэзэ

Хэкум нэмыц-фашист техаклохэр зырафыжыгъэхэр ильэс 81-рэ зэрэхуьгъэм фэгъэхыгъэ Iофтхьабзэхэр Адыгеим шыкIуагъэх. МыекIуапэ дэт Гупчэ мемориалым къэгъэгъэ блэрхэр кIэлыралъхьагъэх. АР-м и Лышхьэу Къумпыл Мурат Iофтхьабзэм хэлэжыагъ.

дейскэ районыр — мэзаем и 2-м, Теуцожь районыр — мэзаем и 4-м шхьафит ашIыжыгъэх. 1943-рэ ильэсым мэзаем и 18-м советскэ дзэхэм нэмыцхэр адафыжыгъэх ТэхьутэмыкIое районым, къуаджэху Афыпсыпэ ыкIи ПсэйтIу. А мафэр ары Адыгеим нэмыцхэр зырафыжыгъэхэ мафэу алытэрэр.

Хабзэ зэрэхуьгъэу, республикэм имуниципалитет пстэуи а мафэм цIыф зэхэхьэхэр, автопробегхэр, заом фэгъэхыгъэ къэгъэлъэгъонхэр, патриотическэ десэхэр ащэкIох.

Заом ильэхьан Адыгеим шыц нэбгырэ мин 80 фронтым ащэ-

А. Гусев

С. Кривенко

Джаш фэдэу ащ хэлэжыагъэх АР-м иминистрэхэм я Кабинет хэтхэр, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэр, хэушхьафыкIыгъэ дзэ операцием хэлэжыагъэхэр, ветеран ыкIи общественнэ организациехэм ялыкIохэр, юнармейцхэр ыкIи республикэм икIэлэ шхьалэ ихьакIэхэр.

1942-рэ ильэсым шышхьэлум и 9-м къыщегъэжыагъэу 1943-рэ ильэсым мэзаем и 18-м нэс Адыгеир нэмыцхэм алыгъыгъ. Анахь тхьамыкIэгъошхоу хэкум къыфыкIокIыгъэхэм ар ащыцIыгъ. Фашистхэм инфраструктурэр, социальнэ ыкIи къулыкъушIэ, цIыфхэр зыщыпсэухэрэ унэхэр зэхэгъэтэкIуагъэх.

Нэбгырэ мин пчъагъэмэ хьазаб арагъэщэгъыгъ, бэ аулыкIыгъэр.

1943-рэ ильэсым шылэ мазэм Адыгеим ишхьафитыныгъэ псэупIэу ДахьомкIэ ублагъэ хуьгъэ. Шылэ мазэм ыкIэм нэс Дзэ Плыжыым шхьафит ышIыжыгъэх къалэу МыекIуапэ, МыекIопэ, Джэдэжэ, Кошхьэблэ, Шэуджэн районхэр. Красногвар-

гъагъ, нэбгырэ мин 33-рэм еху хэклодагъ. ТичIыпIэгъумэ, зэкI пIоми хуьнэу, тын лъапIэхэр къафагъэшъошагъэх. Советскэ Союзым и Лыхуьж цIэ лъапIэ къызыфагъэшъошагъэр ыкIи Шытхуьм иорден ишъошиц къызэратыгъэр нэбгырэ 59-рэ.

Хабзэ зэрэхуьгъэу, ильэс къэс ТэхьутэмыкIое районым

шызэхашхэрэ автопробегыр мы мафэм шыагъ. МыекIуапэ ар къышырагъажы, ТэхьутэмыкIое районым нэсыгъэх. Урысыем, Адыгеим ябыракъхэр, джаш фэдэу ТекIоныгъэм ибыракъ алыгъэу машинэхэр ТэхьутэмыкIое районым ичIыпIэхэу а заом епхыгъэу шытхэм анэсыгъэх. Апэдэдэ Шынджые къышчыуцугъэх. Мыщ республикэм илыкIохэм къащыпэгъокIыгъэх псэупIэм ипашху ЕмтIыгъ Аслъан, ТэхьутэмыкIое районым ипашху иапэрэ гуадзэу Павел Беловоловыр, ТэхьутэмыкIое, Теуцожь районхэмкIэ ыкIи АдыгъалэкIэ комиссарэу ГьонэжыкIо Рэмэзан, къуаджэм инахьыжхэр, идепутатхэр ыкIи кIэлэеджакIохэр. Заом ильэхьан нэбгырэ 328-рэ Шынджые дэкIыгъагъ, ахэм ащыцэу я Хэгъэу къаухуьмэзэ, нэбгыри 170-рэ хэклодагъ. Зэхэхьэм хэлажэхэрэм къош къэхалъэм къэгъагъэхэр кIэлыралъхьагъэх.

Ащ нэужым къуаджэу ТэхьутэмыкIуае кIуагъэх. ТэхьутэмыкIое районым ипашху Шэо Аскэр, муниципальнэ образованиеу «ТэхьутэмыкIое районым» инароднэ депутатхэм я Совет итхьаматэу Апсаламэ Руслъан, муниципалитетым иучреждениехэм япашхэр, къоджэдэхэр къапэгъокIыгъэх.

Пыим зышхьамысыжхэу пэуцужыгъэхэр зэхэхьэм агу къыцагъэкIыжыгъэх. ТэхьутэмыкIое районым шыц нэбгырэ мини 6 фэдизмэ орден ыкIи медаль зэфэшхьафхэр къафагъэшъошагъэх. Районым шыцэу нэбгыри 4-мэ Советскэ Союзым и ЛыхуьжыцIэ къафаусыгъ, нэбгыри 6-мэ Шытхуьм иорден ишъошиц къаратыгъ. Къуаджэу ТэхьутэмыкIуае къаухуьмэзэ зэолI мини 2-м ехуьмэ апсэ атыгъ.

Автопробегыр къуаджэу Афыпсыпэ шаухыгъ. Ахэм народнэ депутатхэм ячIыпIэ Совет итхьаматэу Лыхуьжэ Азмэт, къуаджэм илимамэу Зерамыку Алджэрые, къоджэдэхэр ыкIи кIэлэеджакIохэр мемориал комплексым дэж къащыпэгъокIыгъэх.

ЯшIэныгъэхэм ахагъэхьуагъ

Урысые общественнэ организациеу «НыбжыкIэхэм я Урысые Союз» зыфилорэм ишъольыр къутамэ мэзаем и 16-м къыщегъэжыагъэу и 18-м нэс Iофтхьабзэу «Школа актива «Оштен»» зыфилорэр зэхыщагъ. Апшэрэ ыкIи гурыт сэнэхьат ззыгъэгъотыр студент 300 фэдиз ащ

хэлэжыагъ. ЛъэныкIуи 7-кIэ гошчыгъэу ахэм яшIэныгъэхэм ахагъэхьуагъ.

Мэфэки шыкIэм тетэу Адыгэ къэралыгъо университетым Iофтхьабзэр къыщызэуахыгъ. Шуфэс гушIэхэр къаIуагъэх Адыгэ къэралыгъо университетым ныбжыкIэ политикэмкIэ ыкIи социальнэ лъэныкIомкIэ ипроректорэу ШхьакIэ-

мыкIо Рустам, Урысыем IофшIэнымкIэ и Лыхуьжэу, Адыгэ, Къэбэртэе-Бэлъкъар, Къэрэщэе-Щэрджэс республикэхэм ялэпкъ тхакIоу МэцбэшIэ Исхьакъ, «НыбжыкIэхэм я Урысые Союз» ишъольыр къутамэ ипашху Мыгу Бислъан. Нэужым ныбжыкIэхэм егъэдженхэр аублагъэх.

Купи 10-у гошчыгъэхэу ныбжыкIэхэм яшIэныгъэхэм ахагъэхьуагъ, ыпэрапшIэу ахэр нэуасэ зэфэхуьгъэх, шхьадж нахь зыфэщэгъэ лъэныкIом епIыгыгъэу егъэдженхэр аублагъэх. Мэфишым къыкIоцI Союзым ишъольыр къутамэ Iофыгъоу зэшIуихьэхэр, студент зыгъэорышIэ-жыным пшэрылэу илэхэр, проектхэр зэрэбгъэпсыштхэр, медиа лъэныкIомкIэ хэхьоныгъэхэр зэрэпшIыштхэр ыкIи нэмыкIхэр къафалотагъэх. Iофтхьабзэм къыдыхэлъытагъэу ныбжыкIэхэм мастер-классхэр, зэнэкьокъугъэх афызэхашагъэх.

ЯтIонэрэ мафэм проектым ипрограммнэ пашху Павел Дорошенкэр лъэныкIоу «Твой ход» зыфилорэм фэгъэхыгъэу гушIэгъу афэхуьгъ. Мыгу Бислъан ныбжыкIэ организацием зэхыщэрэ IофшIэныр къафалотагъ.

Шъольыр еджапIэу «Ошутен» зыфилорэр гъэсэнэгъэ проект. Адыгэ Республикэм истудентхэм яшIэныгъэ зышыхагъэхэрэ чIыпIэу ар шыт, творческэ, социальнэ лъэныкIомкIэ ныбжыкIэхэм хэхьоныгъэхэр ашIыхэр ары пшэрылэу шхьалэу зэхэщакIохэм зыфагъэуцужырэ.

Мэфэки шыкIэм тетэу Iофтхьабзэр зэфашIыжыгъ, анахь къахэщыгъэхэм шлухьафтынхэр аратыгъэх.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Къутамэм ипресс-кIуыкIыгъу

Къуижъ Саидэ ректорэу хадзыжъыгъ

(Икълух).

Ректорым ихэдзынхэм ахэлэжъэнэу зыкъэзы-гъэлъэгъогъэ Къуижъ Саидэ икандидатурэ десэгъаштэ. Университетым игъэхъагъэхэм къащымыкълэу ыпэкълэ лъыкълотэщт, — кы-гуагъ Тхъакълушынэ Аслъан.

Юфшлэнымкълэ чанэу зыкъэ-зыгъэлъэгъогъэ Къуижъ Саидэ икандидатурэ къыхахымэ нахъ тэрэзуу къэгущылэгъэ пстэуми алытагъ.

Нэужым хэдзынхэм ахэлэ-жъэрэ нэбгыритлур ашлэрэ ю-фым, программэу агъэцакълэ-хэрэм къатегушылагъэх. Шъхъэ-лэхъо Анзаур С. Къуижъым зэрэдыригъэштэщтыр къылуагъ, нэмыкълэми амакълэ ащ фатынэу къаджагъ.

Мэкъэтыныр шапхъэхэм адиштэу кълуагъэ. Лъытэкълэ ком-миссиэм ипашэу Брантл Мурат хэдзынхэм зэфэхъысыжъэу афэхъугъэхэр къылуагъ. Къуижъ Саидэ нэбгыри 102-мэ дырагъэ-штагъ ыкли ар ректорэу хадзыжъыгъ.

Къуижъ Саидэ Мыекълуапэ къышхыгъ. 1988-рэ илэсым гурыт еджаплэу N 3-р дэгъу дэдэу, нэужым Адыгэ къэралы-гъо университетыр къыуыгъэх. Апшэрэ еджаплэм кафедрэм ипашэ илэпылэгъоу щыригъажы

А. Гусев.

ректором нэсыгъ. Экономическэ шлэныгъэмкълэ доктор, физикэ-хысап шлэныгъэхэмкълэ канди-дат, хысапымкълэ, физикэмкълэ ыкли системнэ зэхэфынымкълэ кафедрэм ипрофессор. 2013-рэ илэсым къыщегъэжъагъэу нэ-пэрэ мафэм нэс Мыекълуапэ къэралыгъо технологическэ университетым иректор. Илэ-

сипшым ехъугъ ипшэрэулыхэр зыгъэцакълэхэрэр.

АР-м и Лышхъэу Къумпыл Мурат Мыекълуапэ къэралыгъо технологическэ университетым иректорэу зэрэхадзыжъыгъэм-кълэ Къуижъ Саидэ къыфэгъу-шлагъ.

— Хэдзынхэм язэфэхъы-сыжъэхэм къагъэлъагъо

Къуижъ Саидэ ипшэ-рылхэр зэрифэшъуашэу зэригъэцакълэхэрэр ыкли илофшлэгъухэм цыхъэ къызэрэфашлэрэр. Мы аужырэ илэсхэм ап-шэрэ еджаплэм хэхъо-ныгъэу ышлэхэрэми ар

къаушыхъаты. МКЪТУ-м гъэсэныгъэм ылэны-кълэ гъэхъэгъэишхэр илэх, аужырэ шапхъэхэм адиштэрэ шлэклэхэр щагъэфедэх. Адыгеир Ю-фышлэхэм ащымыкълэ-ным илахышлэу хэлъ, ащ къыдыхэлъытагъэу мэ-кълумэщым, зекълоным, псэолъэшлэным, медицинэм ялофы-шлэхэр егъэхъазырых. Пшэрэулыгъу тилэхэр цылыныгъэм цыпхы-рытыцынхэм фэшл специалист дэгъухэр, республикэм хэхъоныгъэ езыхъэшлэу инно-вационнэ проектхэр джы-ри нахъыбэу тищыкълэ-гъэх, — кылуагъ Къум-пыл Мурат.

Мыекълуапэ къэралыгъо техно-логическэ университетым мы пшэрэулыхэр ыгъэцэкълэхэмкълэ ищыкълэу зэкълэ зэрэлэкълэу республикэм ипашэ къыхигъэ-щыгъ. Ректорэу хадзыжъыгъэ Къуижъ Саидэ зипэщэ апшэрэ еджаплэм хэхъоныгъэхэр зэри-шлэушхэм, ипшэрэулыгъу шъхъа-лэхэр зэрифэшъуашэу зэригъэ-цэкълэштхэм ицыхъэ зэрэтелъыр Къумпыл Мурат къылуагъ.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Биосфернэу затхыгъэр илэс 45-рэ хъугъэ

(Икълух).

Нэпэ домбайхэр зыщыплэгъушъушът макълэхэм кордонэу Гъозэрыпллэ ащыщ. Муникэрэ Кавказэр ар ябысымыпл. Ахэр ащ инэпэепл цлэрылох. Муникэ ыпалоу къэгъэгъунаплэм къыдатлупщыхъагъ. Ятлонэрэ домбаеу Кавказыр нахъ класэу къыдэфэнэу хъугъэ. Изхъогъум ыуж къи-нагъэу Мыекълуапэ районым ипсыхъохэм яз унагъо горэм къыщыгъотыгъ. Апэ ащ щалыгъыгъ, нэужым заповедникым къы-ратыжъыгъ. Ыцълэ мэкъэтын шлэклэклэ республикэм щыпсэхэрэм къыфыхахыгъ. Джы Муникэрэ Кавказэр зы былым ыгыпллэ инэу афыпауыгъэр зэдагошъ. Ащ екълурэ лъагъор зекълэхэм зэгъокъл ашлэрэп.

Соловьевхэм яунагъу. Ростов хэкум щыщых:

«Мыщ апэрэу тыкълэгуагъ.

Лъэш дэдэу тыгу рыхъыгъ.

Чыопсыр дахэ, жъыр къабзэ. Музеими тычлэхъагъ, заповед-никым итарихъ мыщ дэгъоу къыщылоутагъ. Ау анахъэу тыгу рыхъыгъэхэр псэушхъэхэр ары. Домбайхэр ащ фэдэу благъэу апэр зэрэтлэгъугъэхэр. Ар зы-мыуасэ цылэп. Арышъ, тыкълэ-гъэжъырэп тыкълызэрэклугъэм-кълэ, джыри къэдэгъэзжъыщт».

Илэс заулэ хъугъэу переднеазиат-скэ мээ чэтыум изэтегъэуцожъыни заповедникым щыдэлажъэх. Къагъэгъу-нэрэ чыопсым зэлыубытырэ чынальэр мы псэушхъэ лъэлкъымкълэ ныдэлъф, илэс чыжъэхэм жъугъэу имэзхэм ахэ-сыщтыгъ. Блэкыгъэ ллэшлэгъум ахэр жъугъэу Урысыем имэзхэм ахэсыгъэх, ау 2000-рэ илэсхэм яхъулэу къэнэгъа-гъэр шъхыпшл фэдиз нылэп. Ащ къы-

дыхэлъытагъэу Шъачэ и Лъэпкъ парк мээ чэтыухэм язэтегъэуцожъынкълэ гупчэ щагъэлсыгъ. Ахэр ащ щалыгъых, ищы-клэгъэ ныбжъым нагъэсых, нэужым мэзым хашъжъых. Апэрэ 2016-м мэзым хатлупщыхъагъ. Аужырэ, Ачыпс, Тхъачлышхомрэ заповедникымрэ ягъу-напкъэ дэжъ гъэрэкълэ шъхъафит ща-шлыгъ. Мыщ фэдэ юфшлэным ихъатыркълэ мээ чэтыум илэагъо Гъозэрыпллэ кор-доным илэ хъугъэ. Заповедникым илофы-шлэхэм къызэралорэмкълэ, лъагъор зы-пхырыкълэ чыопсыр чэтыур хабзэкълэ зыщыпсэхэр мэзылэ чыпл. Километ-ритлэу зыкълыхъэгъэ гъогуанэр оклуфэ остыгъэ чыгышхэр къыпшъхъащтых, псынэкълэчхэр щэчъэх, бзыухэр щэжъын-чых. Лъагъом икълун ихъылагъэ макълэ, арышъ, ныбжъэ зэфэшъхъафхэр зилэ зекълэхэр жъугъэу щыплэгъушътых: са-быйхэм къащегъэжъагъэу нэжъ-лужъхэм анэсэу.

Къалмыкълэу къыкълыгъэ зекълэ унагъу:

«Тэ тызщыпсэхэрэу гъошъу.

Арышъ, мы дунаеу тыкълэзыхъэ-фагъэр тэрклэ хъалэмэт дэд.

Джыри кълмафэ нахъ мышлэми, зэкълэри уцышъо, гъатхэ тило-шлэушхэм. Мыщ фэдэ чыопс дахэ зилэм инасып. Тигуапэу мээ чэ-тыум илэагъо къыщэтэкълухъэ, жъыи къэтэщт».

Мы илэсым Кавказ биосфернэ за-поведникым нэмыкълэ мэфэкълышхо къежэ. Загъэлсыгъэр илэс 100 зэрэхъурэр жъоныгуаклэм и 12-м хигъэуэфыкълыщт. Ащ къыдыхэлъытагъэу зекълэхэм шлухъаф-тыныбэ къажэ.

АНЦОКЪО Ирин.

Шлэныгъэр ыпэкълэ лъэкълуатэ

Дунэе къэгъэлъэгъонэу «Урысыер» зыфилу Москва щыклорэм «Шлэныгъэм ыкли университетхэм» ямафэ щызэхъагъ. Урысые наукам иаужырэ гъэхъагъэхэм ар афэгъэхъыгъагъ. УФ-м и Правительствэ и Тхъаматэ игуадзэу Дмитрий Чернышенкэр ащ хэлэжъагъ.

УФ-м и Президентэу Владимир Путиным игукълэ-хэм яшлуагъэкълэ лъэпкъ проектэу «Шлэныгъэр ыкли университетхэр» зыфилорэм къыдыхэлъытагъэу шлэ-ныгъэм епхыгъэ организациеу Урысыем шылажъэхэрэм ялэмэ-псымэхэр процент 40-м ехъукълэ агъэкълэжъыгъэх, шлэныгъэ ушэтынхэм ахэцагъэхэм япчъагъэкълэ Уры-сыем я 5-рэ чыплэр дунаим щеубыты, инновационнэ юфшлэнхэмкълэ я 9-рэ.

Зыдэлэжъэнхэу къыхахыгъэ лъэныкълэхэм ащыщы цыфыр зэрымыс пилотнэ авиасистемэхэм хэгъэхъо-ныгъэ ашлыныр, электроннэ ыкли радиоэлектроннэ продукцияхэм къыдэгъэкълын. Ахэм адэлэжъэштхэм

ягъэхъазырын пшэрэулыгъу шъхъалэу щыт, ащ федераль-нэ проект пчъагъэ фэлорышлэшт. Технологии пэрытхэм япхыгъэ компаниехэм инженернэ еджаплэхэр ягъусэ-хэу дунэе шапхъэхэм ыкли программэу «Приоритет 2030» зыфилорэм адиштэрэ шлэныгъэ-гъэсэныгъэ гупчэхэр къызэлъахынхэу агъэнэфагъ. Университетхэм ыкли шлэныгъэ организациехэм аклуачлэ ащ хигъэхъошт.

Адыгэ къэралыгъо университетым иректорэу Мамый Даутэ форумым илофшлэгъу программэ хэлэжъагъ. Апшэрэ еджаплэм ишлэныгъэ проектхэм ыкли игъэхъа-гъэхэм ялэтегъэуцэ АР-м ипавильонэу ВДНХ-м щы-гъэнэфагъэм мэфэ реным щыкълуагъ. Хысапым, бзэм изэгъэшлэн, археологиэм нэмыкълэ лъэныкълэхэм афэгъэ-хыгъэу ашлыгъэ гъэхъагъэхэр Адыгэ къэралыгъо университетым иклэлэегъаджэхэмрэ истудентхэмрэ хъакълэхэм къафалотагъэх.

АКЪУ-м ипресс-къулыкъу

АКЪУ

Чыгухэм лэжыгыэшлу

кьатынэу

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэ

Ащ хэлэжыгъэх Парламентым ипашэ игуадзэу Цэй Эдуард, зеклономкля, экологиэмкля ыкли чылопсым игъэфедэнкля Комитетым ипашэу Евгений Саловыр, АР-м мэку-мэщымкля иминистрэу Къуанэ Анзаур, Россельхозцентрэм и Къутамэу АР-м шылам ипашэу Анна Минаковар, тыкьэзыуцухэрэ дунаим икьэуухьумэнкля ыкли чылопсым икьэуаплэхэмкля шьолпыр Гъэлорышлалэм ипашэу Сергей Колесниковыр, агрохимическэ къулыкьум и

Гупчэу «Адыгейский» зыфило-рэм ипашэу Шхьащэкьо Фатимэ.

УФ-м ихэбзэихьухьэхэм я Совет мэкумэщ-гъомылэпхъэ политикэмкля, чылопсым игъэфедэнкля ыкли экологиэмкля и Комиссиуе Владимир Нарожнэр зыхахьэрэм изэхэсыгъо кыхэлхьэгъэн фаехэр ары анахьэу зигугъу ашыгъэхэр. Мэкумэщ хьызмэтым ичыгухэм ягъэфедэн ыльэныкьокля лофыгъо шхьалэу непэ шылэхэм ащыщ «севооборотым» ишапхъэ-

хэр гъэцэклагъэ зэрэмыхьухэрэр. Ащ фэшл мы лъэныкьом игъэлорышлэн фытегъэлсыхьэгъэ федеральнэ хэбзэгъуацугъэ шылэн фаеу Парламентым елытэ, ифэшшошэ джэпсалъэкля Гупчэм зыфагъэзэн гухэлъ ял.

Чыгум мэкумэщ культурэу халхьэрэр ильэс къэс зэблэхуугъэным мэхьанэ зэрилер, ащ ишлуагъэ кызырэкларэр шылэныгъэм кыгъэлъэгъуагъ. «Севооборотым» фэдэ къэзыхьэу чыгум хэлхэр кызытэненхэмкля, псым, жьыбгъэм яягъэ

Мэкумэщ хьызмэтым епхыгъэ лофыгъохэм афэгъэхьыгъагъ АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм ипашэу Владимир Нарожнэм тхьамэтагъор зыщызэрихьэгъэ зэхэсыгъор.

емыкынымкля, уц шлоир нахь макляу кыхэклянымкля, узхэр кыхэмыхьанхэмкля ишлогъэшхо кьэкля. Мэкумэщ хьызмэтым фэгъэзэгъэ Министерствэм кызырэкларэмкля, чыгулэжхэм культурэу халхьэрэр зэрэзэблэмыхьурэм ушхьагъу шхьалэу илэр зэрифэшъуашэм тетэу а лъэныкьом лыплъэн зэрэщымылэр ары. Федеральнэ хэбзэгъуацугъэм ар шыгъэнэфэгъэмэ лофхэр нахьышлу хьунхэу ахэм алытэ.

Чыгухэм лэжыгыэшлу кьатыным фэгъэхьыгъэ зэхьоклыныгъэу хэбзэгъуацугъэм фэшлыгъэн фаехэр мы лъэныкьом фэгъэзэгъэ къулыкьухэр кыхигъэлажэхэзэ Парламентым егъэхьазырых. «Севооборотым» имэхьанэ, ащ ишапхьэхэм ягъэцэкляны лъыплъэнт къулыкьур законом шыгъэнэфэгъэнхэм ар фэгъэхьыгъ.

Джащ фэдэу лэжыгыгъэ чылапхьэу шьолпырым ишыклагъэр икьоу кылыкляхьаным, ахэр

щынэгъончъэнхэм, чылэпхьакля хэр республикэм шагъэхьазырынхэм япхыгъэ лофыгъохэми зэхэсыгъом щатегушылагъэх. Гъэтхэ лофшлэнхэм апае чыгулэжхэм ящыклягъэщтым ипроцент 76-р ары непэ хьазырыр.

Къоджэ псэуплэхэм хэхьоныгъэхэр ягъэшлыгъэнхэм фытегъэлсыхьэгъэ программэр Адыгеим зэрэщыпхьарырашэми игугъу ашыгъ. Ащ кыдыхэлъытагъэу ильэси 4-м къоджэ псэуплэхэм сомэ миллиарди 5 афэкуагъ. Ащкля еджаплэхэр, клэлэцыкля ыгыплэхэр, гогухэр, культурэм иунэхэр, псэуплэ-коммунальнэ хьызмэтым ыкли энергетикэм япхыгъэ псэуалэхэр агъэцэкляжыгъэх е кляу ашыгъэх. Пстэумкли псэолыи 150-рэ мэхьу.

Зэхэсыгъом зигугъу шашлыгъэхэм джыри лоф адашлэшт, еланэ ахэр УФ-м ихэбзэихьухьэхэм я Совет изэхэсыгъо Владимир Нарожнэм кыхильхьащтых.

Лофыгъо шхьалэхэм ащыщхэр

Гъэстыныпхъэ шхьуантлэр зымылэхэм афещэлэгъэныр нахь гъэпсын-клагъэ зэрэхьуцтым Мыекьопэ районым и Дэхьо псэуплэ коим щыклогъэ зэхэсыгъом щыхэплъагъэх.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэм ар зэрищагъ. Ащ Парламентым мы районымкля идепутатхэр, муниципальнэ образованием, псэуплэ коим япащэхэр хэлэжыгъэх, цыфэу шыпсэхэрэри кьеклоплэгъагъэх.

лахьэхэлъ обществэу «Газпром межрегионгаз Майкоп» зыфило-рэм ипашэу Екьутэкл Аслъан гъэстыныпхьэм ыльэныкьокля лофхэм язытет кыщи-гъэгъозагъэх. Ащ кызырлыуагъэмкля, псэупли 5-у мы коим хахьэхэрэм адэт унэ 1366-мэ газыр ящэллагъэп, лъэлу тхы-лъэу кьатыгъэр 658-рэ. Ар зыщыклагъэм ипроцент 48-рэ.

Программэм фэгъэклотэнэу кыдылэлытагъэхэм, амалуу кытыхэрэм цыфхэр ащыгъэгъозэгъэнхэмкля зэшлохыгъэ хьухэрэм ягугъу ашыгъ. «Газпром газораспределение Майкоп» зыфило-рэ компанием интернет нэклубгъо мыщ кьэбарэу пылпыр зэкля кырегъахьэ. Гушылэм пае, программэм кыдыхэлъытагъэу сабыибэ зэрыс унагъохэм, зигъот макляхэм, нэмыкляу социальнэу мыухьумагъэхэм гъэстыныпхъэ шхьуантлэр яунэхэм

зэрэращэрэм тырагъэклодагъэм пае компенсацииер кьаратыжыых. Тхылхэм ягъэхьазырыни нахь кызырэкля ашыгъ. Екьутэкл Аслъан кызырлыуагъэмкля, компанием интернет нэклубгъо е кьэралыгъо фэло-фашлэхэм япортал ахэр ащатынхэ альэ-

кышт, МФЦ-м екьуалэхэми афагъэпсышт.

Шьугу кьэдгъэкляжыын, «догазификацием» фэгъэхьыгъэ программэм игъэцэкляны 2022-рэ ильэсым аублагъ, плэлъэ гъэнэфагъэ илэп. Урысые политическэ партиуе «Единэ Россиер» ащ

клящакля фэхьугъ, УФ-м и Президент кыдыригъэштагъ. Владимир Путинэм псэуплэу газыр зыдэшагъэхэм ар зымылэу адэхэм ящагу гунапкьэхэм ыпкля хэмылэу гъэстыныпхъэ шхьуантлэр афынагъэсынэу пшэрыл кышыгы. Цыфхэм ежхэм яунэ зэрэращэлэщтымрэ зэрэщызэбгыращыщтымрэ зыпкля атырэр.

Адыгеир пштэмэ, программэм ишлуагъэкля газ зымылагъэу, лъэлу тхылъ къэзытыгъэхэм ащыщэу мини 8-м ехьумэ ячлыгу гунапкьэхэм ар афыращэ-лагъ, унэ мини 2,8-мэ арацагъ, мыгъэ джыри унэ 876-рэ ащ хагъэхьон гухэлъ ял.

Нэмыкля гумэклигъоу псэуплэ коим илэхэми нэужым атегушылагъэх. Къэралыгъо Советым — Хасэм идепутатэу, район сымэджышым иврач шхьалэу Алла Чернышовам медицинэ фэло-фашлэхэм ягъэцэкляны, лэзаплэхэм икьоу специалистхэр зэрамылэхэм, нэмыкляхэм япхыгъэ упчлэхэр цыфхэм кыратыгъэх. Ащ имызакъоу поселкэу Каменноостскэм дэт лэзаплэм лоф шызышлэхэрэм зерафэразэхэри кьалуагъ.

Псэуплэхэм ягъэкьэбзэн, хэ-клым идэщын, нэмыкляхэми ягугъу ашыгъ.

Дэхьо псэуплэ коим иадминистрацие ипашэу Григорий Бородиным кызырлыуагъэмкля, цыфхэм чаныгъэу кызыхагъафэгъэм ишлуагъэкля хэбзэнчъэу ашыгъэгъэ хэлитэкьуплэхэр лухыжыгъэх, псэуплэхэр кьабзэу алыгыых, чыплэм идэхагъэ кызытэтырагъэнэшъугъ.

Мы коим хэхьэрэ поселкэу Усть-Сахрай дэхэм псы кьабзэр икьоу зэралэклэмыхьэрэм, шаплэхэм уасэу ачлэлхэм альэныкьокля лофыгъоу шылэхэм зэхэсыгъом щатегушылагъэх.

— Зэлу-клягъур шлуагъэ хэлъэу кьуагъэу сэлъытэ. Цыф зэхэхьэ шьыпкьэ хьугъэ. Лофыгъоу псэуплэ коим илэхэм шьузэрагъэ-гумэкьырэм осэ ин фэшлын тефэ. Ахэр зэкля дэгъэзжыгъэ-гъэнхэ фай, тызделэжъэ лоф адэтшлэшт, — кызыфыхьысыжыгъ Владимир Нарожнэм.

Нэклубгъор
зыгъэхьазырыгъэр
ХьУТ Нэфсэт.

Аслъан

Сэнэхъатым фэшъыпкъэу

УФ-м изаслуженнэ, АР-м инароднэ артисткэу Хэкужъ Сарэ ыныбжъ илэс 85-рэ хуыгъ. 1962-рэ илэсым ГИТИС-м иятлонэ-рэ лъапкъ адыгэ студие къзыухыгъэхэм ар ахэтыгъ. Театралнэ искусствэм лэшлэгъуныкъом ехъу ащ фигъэшъошагъ.

нэмыкIэу джыри зыгорэхэр сшюгэшлэгъуныштыгъ. Сарэ ащ фэдэп. Театрэр — ишлупъэгъу закъу! Москва профессорхэр къикIыгъэхэу ныбжыкIэхэм усэхэр, ордэхэр къарагъаIохэзэ къахашыпкIэхэ зэхъум, Сари къахашыгъагъ. Джы нэс ар исэнэхъат фэшъыпкъ.

— **Спектаклэмэ ахэтэу, рольхэр къышIэу зыплъэгъукIэ Сарэ сьд фэдэ уаса фэшIыштыгъэр?**

— Сэ осэшI сьпшIы хъуцтэп, егъэлыгъащэу сьдми сьхэплъэ. Ау тшыпхъоу Розэ Адыгэ къэралыгъо университетым (ыпэкIэ институтыштыгъэм) имузыкальнэ-кIэлэегъэджэ факультет

бзэм изакъоми, бзэ лые хъурэп», — къысылыгъагъ. Сарэ пае джыри къыхэзгъэхъон — цыф псэчъэ дэдэу щыт, Тхэм щэху ымышIэу цыфхэм апэгъокIы, нэжгъурыгъэ хэлъэп. Ипшъашъэу Зарема Кадошниковар Краснодар краим кадастрэ IофхэмкIэ икъулыкъу итхъаматэ игуадзэу Iоф ешIэ, ипхъорэльфэу Иннэ Пшызэ къэралыгъо университетыр къыухыгъ, ахэм сшыпхъу лъэшэу ащэгъушукIы. ЕмтIыль Разиет итхыльэу «Адыгская (черкеская) женщина в Российской и мировой истории» зыфилорэм Сарэ къыдигъэхъагъ.

Ащ изакъоп, АР-м культурэмкIэ изаслуженнэ IофшIэу, театроведэу Шхъэлэхъо Светланэ «Русский театр в Адыгее» зыфилорэ тхыльэу къыдигъэкIыгъэм Сарэ итворчествэ осэ ин фишIэу щыхыгъэунэ-фыкIыгъ:

«Хэкужъ Сарэ ежъ ие шъыпкъэу актерскэ хъалэмэтыгъэ горэ хэлъ. Пкъы зэкIужъ дахэу илэм, бзыльфыгъэ нэшанэу хэлъхэм ар къагъэбаи. Институтым щеджэ зэхъум икIэлэегъаджэхэм хагъэунэфыкIыштыгъ Сарэ игушъхъэ лэжыгъэ

баеу зэрэщытыр, исэнаушыгъэ пстэуми зэрафырикъурэр, ащ диштэуи шэн пытэ зэрилэр. Сарэ сценэр дэгъоу зэхышIэщыгъ, къашъоштыгъ, актерэу сценэм къыдытетым шапхъэу щыIэхэмкIэ зыдыригъэштэн ылъэкIыштыгъ. Актерскэ шэпхъэ анахъ лъагэмэ адиштэу, психологизмэ ин хэлъэу жанрэ зэфэшъхъафхэм — комедием, трагедием, драмэм ар ащылэжъагъ. А сценическэ культурэ лъагэр къыушыхъатызэ актрисэр итворческэ гъогу рыкIуагъ.

«Исэнэхъат Сарэ шIудэдэ елъэгъу джы къызнэсыгъэми. ГИТИС-р диплом плъыжъкIэ къыухыгъ, къэралыгъом итеатрэ зэфэшъхъафхэм ащылэжъагъ».

«Хэкужъ Сарэ сэнаушыгъэ ин зыхэлъ актрис, гукIэгъу хэлъ, шэнышIу, ыгу зэлухыгъ. СыныбжыкIэу театрэм сьлухъэгъагъ ыкIи ар сьдигъуи Iэпылэгъу, упчIэжъэгъу къытфэхъуштыгъ, тигъасэщыгъ».

зысфэсэгъазэм игушылэ къыгъэкIэкIыгъ: «Замир, сэщ фэгъэхыгъэу зэкIэ дэгъоу къыпфэ-зыIотэщтыр сшыпхъоу Свет».

Адыгеим ыкIи Къэбэрттэе-Бэлыкъар Республикэм язаслуженнэ журналистэу Къумпыл Светланэ Адыгэ радиом сьлухъэгъагъу Iоф дэсшIэнэу хуыгъэ, амал илахэмэ сьд фэдэрэ лъэныкъокIи ар Iэпылэгъу къызэрэсфэхъуштыр сшIэщыгъ. Сарэ фэгъэхыгъэу ежъ къыIотэнэу къызэрэтефагъэм сэмэркъээр къыхэщэу джэуап къытыжыгъ:

къыухыгъэу, Москва щеджагъ, Сарэ исэнэхъат зэригъэцакIэрэр сьдигъокIи ыгу рыхъыштыгъ. Тиунагъо исхэм сэнэхъатэу къыхэтхырэм тыфэшъыпкъэнэу тятэу Амзанрэ тэнэу Мелэчхъанрэ тагъэсагъ. Ащ фэд тшыпхъоу Сусанэу Яблоневскэм щыпсэурэр, комсомолым ирайком хэтэу Iоф ышIагъ, Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым икъутамэу псэуплэм дэтым щылэжъагъ. ТшынахыкIэу Асплани Краснодар имэкъумэщ институт къыухыгъ, цыфхэр социальнэу ухъумэ-

«Пьесэу «Маленькая женщина» зыфилорэр Еутых Аскэр Хэкужъ Сарэ фитхыгъагъ, лъапкъ бзыльфыгъэм иобраз икъэгъэлъэгъонкIэ актрисэм хэлъ сэнаушыгъэр къыгъэщы шIоигъоу — шъэбагъэмрэ мэхэгъэмрэ шэн пытагъэр аголъэу. Джащ фэдэу пьесэм иобраз шъхъаIэу Айщэт актрисэм къыгъэлъэгъон ылъэкIыгъ».

— Дэгъоу хэкIыжыгъ! — Светэ къэщыгъ. — Сьд къэс-юн? Исэнэхъат Сарэ шIудэдэ елъэгъу джы къызнэсыгъэми. ГИТИС-р диплом плъыжъкIэ къыухыгъ, къэралыгъом итеатрэ зэфэшъхъафхэм ащылэжъагъ. Ишъхъэгъусагъэу, режиссерэу ТхъакIумэщэ Налбый игъусэу Москва, Оренбург, Къыблэ Сахалин ащылагъ. Сэ сисэнэхъат

гъэнхэмкIэ къулыкъум щылэжъагъ, Хэкужъ лъакъом нахыжыгъор щызэрехъэ. Тятэ ПэтIыющэ Феликс иныбджэгъугъ. РадиомкIэ спектаклэхэм ядэлуныр икIэсагъ ыкIи уасэ афишIыштыгъ. КъэсэшIэжыи сикIэлэ нахыжыгъэу Марат адыгэ класс къызэлъахыгъагъ, ащ щеджэнэу зясэтым сятэ зэрэгъушIоуагъагъ: «Зэрэныдэльфы-

«Ричард III», «Возвращение» (Чэмышъо Гъазий иповесть техыгъ), «Деревья умирают стоя» (А. Касон итхыгъэ техыгъ), нэмыкIэхэми Сарэ ирольхэр къызэрачышIыгъэхэм Шхъэлэхъо Светэ къагъушылэзэ актрисэм Iэпэлэсэнэгъэу хэлъым зыфэгъазэ. Театроведыр Хэкужъ Сарэ хытыу нэ-клубгъом щыфэгъушIуагъ: «Лъапкъыбэ зыщыпсэурэ Адыгеим икультурэ уринап. Тхэм псауныгъэ пытэ къыует, уигъашIэ кIыхъэ ешI, уигупсэхэм уадатхъэу илэсыбэрэ дунаим утырегъэт!»

Роман КОРЧАГА —
АР-м изаслуженнэ артист:

— Хэкужъ Сарэ сэнаушыгъэ ин зыхэлъ актрис, гукIэгъу хэлъ, шэнышIу, ыгу зэлухыгъ. СыныбжыкIэу театрэм сьлухъэгъагъ ыкIи ар сьдигъуи Iэпылэгъу, упчIэжъэгъу къытфэхъуштыгъ, тигъасэщыгъ. Н.Эрдман ипесэу «Самоубийца» зыфилорэм шIугуащэм иролэу къышIышIыгъэр анахъэу сьгу рыхъыштыгъэмэ ащыш. А. Грибоедовым итхыгъэ техыгъэу «Замужняя невеста» зыфилорэ къэгъэлъэгъоным Хэкужъ Сарэ сьдихэтынэу хуыгъэ. А. Пушкиным ыцIэ зыхырэ Урыс драматическэ театрэм итарихъ хэхъэгъэ артист хъалэмэтхэм ясатыр ар хэт!

Хэкужъ Сарэ имэфэкI мафэкIэ «Адыгэ макъэр» фэгъушIо, псауныгъэ пытэ, щыIэкIэшIу илэу илахыл-благъэхэм адэпсэунэу фэтэлэ!

ТЭУ Замир.

Сурэтхэр: театрэм ихъар-зынэщ.

Къушъхьэмэ якIэлэ шъыпкъэх!

Тлопсэ районым ит къуаджэу КодэшъапI культурэм и Унэу дэтым шылэжьэрэ творческэ купхэм жьогъобын хьурэ сэнаушъыгъашхо зыхэлэ артист ныбжьыкIэхэр щаугъоигъэх.

Джырэ уахътэм «социокультурнэ гупчэкIэ» еджапIэхэр, тхылъеджапIэхэр, клубхэр алытэнхэр хабзэ хьугъэ, ау ащ фэдэ гушъыгъэхэр мыш епхьылэнхэ плъэкIыштэп.

Ар культурэм иучреждение къодыеп, творческэ кружокхэр шызэхашхэ, Iофтхьабзэ зэфшъхьафхэр шырагъэкIокых. Мыш тхылъеджапIэри хэт, къоджэдэхэр зыщызэхъащхэ чыпIи иI, къэпIон хьумэ, ар къуаджэм «ыгу» шъыпкъэу щыт, цыфхэр зэрешалэх. Культурэм и Унэу шылажьэхэрэр чанэу шьолъырым итарихъ пылхы, чыпIэрысмэ пкыбгъоу агъэфедэщыгъэхэр къаугъоих, интернеты

къызфагъэфедэзэ проект гъэшIэгъонхэр агъэцакIэ. Къуаджэр зэрыгушхо хэрэм ащыщых кIэлэцIыкIу купхэу «Жьогъобынымрэ» «Къушъхьэмэ якIэлэхэмрэ». Ахэм адлажьэхэ зисэнэхъат хэшIыкIышхо фызилэхэ Тхьагъушэ Марыетрэ (ар культурэм и Унэу ипаш) Даур Саретрэ. Илъэс пчъагъэхэм хореографическэ купхэм плIэгогъоу щытхьуцIэу «Шысэ зытырахьэр» зыфилорэр къалэжьыгъ, къуа-

джэм ыкIи Тлопсэ районным ащызэхашхэр концертхэм ахэлажьэх, зы общественнэ-культурнэ Iофтхьабзэ благэкIырэп. Джащ фэдэу ахэм Адыгеим ыкIи Краснодар краим ячIыпIэ зэфшъхьафхэм концертхэр къащаты, гъэхьагъэхэри ашы. Мызэу, мытлоу творческэ купхэр зэнэкъокъухэм ыкIи фестивалхэм ащатекIуагъэх.

— ИкIыгъэ илъэсми текIоныгъабэ къыдэтхыгъ, — къеIуатэ Тхьагъушэ Марыет. — Лъэпкъ зэфшъхьафхэм къахэкIыгъэхэр зыхэт творческэ купэу тилэхэр Дунэе фестиваль-зэнэкъокъоу «Адыгеим ижьогъобынхэр» зыфилорэу Мыекъуапэ шыкIуагъэм, Кавказ щыпсэурэ лъэпкъхэм яискусствэкIэ ящэнэрэ этнографическэ фестивалэу Агуе шызэхашхэ дипломхэмкIэ къащыхагъэщыгъэх. КъэшъонымкIэ Дунэе зэнэкъокъоу «Къызэхэгъан» («Зажигай») зыфилорэу Шъачэ шыкIоштым хэлэжьэщхэм якы-хэхын едзыгъо, хореографическэ искусствэмкIэ Зэлухыгъэ фестиваль-зэнэкъокъоу «Къашьом идунэу» Тлуапсэ шыкIуагъэм, ар къашьом идунэу Мафэ тырагъэфэгъэ Iофтхьабзэу «ОныбжьыкIэ къашьо» зыфилорэм къыдхэлъытэгъагъ, ащытекIуагъэх.

УФ-м илъэпкъ цыкIумэ ахэхэрэ шапсыгъэхэм яапэрэ лъэпкъ-культурнэ фестивалэу «Тятэжмэ ячIыгу — си Шапсыгъэ чыналхэр» зыфилорэм зэрэхэлэжьагъэхэм афэшI ансамблэхэу «Жьогъобынымрэ» «Къушъхьэмэ якIэлэхэмрэ» Краснодар краим иадминистрации IэкIокI политикэмкIэ и Департамент и Щытхьу тхылъкIэ къыхагъэщыгъэх.

Тиартист ныбжьыкIэмэ зыкызыщашыщт чыпIабэ джыри апэ ил, арыш, текIоныгъаIэхэри къыдахыштых.

ИпэIэсэныгъэ ин къагъэлыагъо

Адыгеим исурэтышIхэм я Союз зызэхашагъэр илъэс 45-рэ зэрэхьугъэм фэгъэхьыгъэ къэгъэлыгъонэу «Созидая гармонию красок» зыфилорэр АР-м и Лъэпкъ тхылъеджапIэ къыщызэлъуахыгъ.

ТхылъеджапIэм краеведениемрэ литературэмрэкIэ иотдел илофышIэхэм игъоу альэгъуи, мыр агъэпсыгъ. Мыш Адыгеим исурэтышIхэм ятворчествэ, ящылэныгъэ фэгъэхьыгъэ каталогхэр, тхылъ инхэр, гъэзет хэутигъэ тхыгъэхэу ахэм афэгъэхьыгъэхэр — зэкIэ АР-м исурэтышIхэм я Союз илъэс 45-у зылажьэрэм, шъхьафитэу, нэплъэгъум къыубытэу, гум зэхышIэрэр, Iэпэ-Iэсэгъэ ин хэлъэу, шьо зэфшъхьафхэмкIэ зэкIоу, зэдиштэу, аIапэ къызэрэчIэкIырэр къыщылотыкIыгъ. Щэч хэлъэп, Союзыр АдыгеимкIэ творческэ кIочIэшлу, амалышIухэр зэригъотыгъэхэр ыкIи игупшысэ лэжьыгъэкIэ, тигупсэ республикэр нэмыкI шьолъыр пстэумэ къахыгъэщэу, дахэу зэрэлажьэрэр.

Союзым лъэпкъ зэфшъхьафхэм ыкIи художественнэ еджапIэхэм ялыкIохэр зэфищагъэх. СурэтышIхэм етIупшыгъэу академическэ живописымкIэ къыкIыхэзэ модернизмэм нэсыжъэу Iоф ашIэ. Илъэсыбэм къаIокI, анахьэу я 70 — 80-рэ илъэсхэм, сурэтышIхэм ятворчествэ графикэр къыхэщэу, къебэкIэу щытыгъ, ащ иамалкIэ лъэпкъ нэшанэр кIагъэтхьыщыгъ. Ф. Плэтиуащэр, Т. Къатыр, А. Бырсырыр, А. Къуанэр, М. Тыгъужьыр, зыр зым кIырыпIыжьэу, Iоф зыдашIэхэрэм, илъэсым иуахътэхэм къапкъырыкIэхэзэ, лъэпкъ шэн-хабзэхэр ыкIи адыгэ фольклор сюжетхэр къырагъэлыгъуыкIыгъэх. Непи Союзым хэтхэр мы лъэныкъом къыщыуцугъэхэп, искусствэм итехникэ, игъэшIэгъоныгъэ кIагъэтхьыгъэ IофшIэныр лъагъэIуатэ.

ДЗЭУКЪОЖ Н.

КъэшъокIэ купхэм яхьарзынэц

ИофшIагъэ уасэ къыфашIыгъ

Культурэм илофышIэ гъэшIуагъэу Тлопсэ районым иIэхэм джыри нэбгырищ къахэхьуагъ.

Къалэу Тлуапсэ итеатральнэ студиеу «Карнавал» зыфилорэм ихудожественнэ пащэу Игорь Морарь, псэупIэу Шаумяным и Лъэпкъ музей ипащэу Елена Мирджановам ягъусэу цIэ лъапIэр къыфагъэшъошагъ зыгъэпсэфыпIэ-культурнэ комплексэу Жьыубгъу дэтым итхылъеджапIэ къутамэ ипащэу Зурет Костюковам.

Зурет Даудэ ыпхьур Шъхьэлэхьо Iакъом къыхэкIыгъ. Къуаджэу ЦIэпс къызщыхьугъэр. Культурэм ыльэныкъо Iоф зишIэрэр илъэс 35-рэ хьугъэ. Библиотекарь къы-

зэрыкIоу ригъэжьэгъагъ, илъэсыщым ехьугъэу тхылъеджапIипIл зыхэхьэрэ подразделением ипаш.

Лъытэныгъэшхо зыфэтшырэ тичыпIэгъу бзылфыгъэр IофшIэным иветеран, УФ-м ыкIи Краснодар краим культурэмкIэ яминистерствэхэм ящытхьу тхылъхэмкIэ мызэу, мытлоу къыхагъэщыгъ.

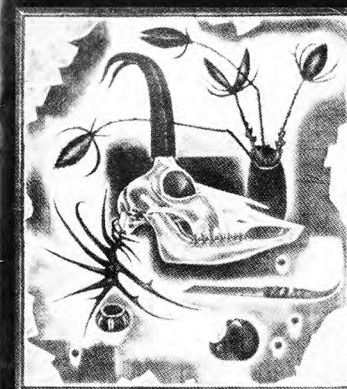
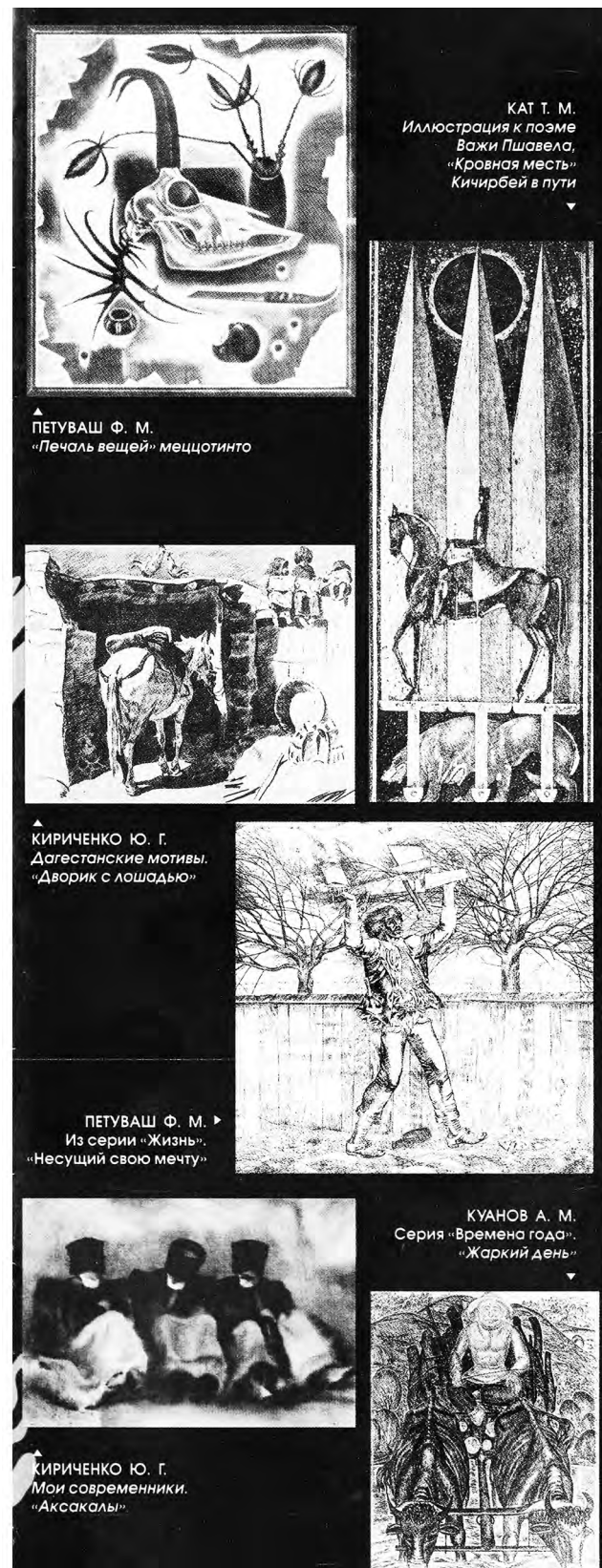
КультурэмкIэ район отделым гъэзетэу «Шапсыгъэм» къызэрэщыфалотагъэмкIэ, Зурет ныбжьыкIэхэм Iофышхо адешIэ, илофшIэгъухэр игъусэхэу Жьыубгъу псэупIэ коим дэххэм афэгъэхьыгъэ хьарзынэщ ыугъоигъ, краеведением чанэу пыл.

Зурет Даудэ ыпхьум тыфэгушIо!

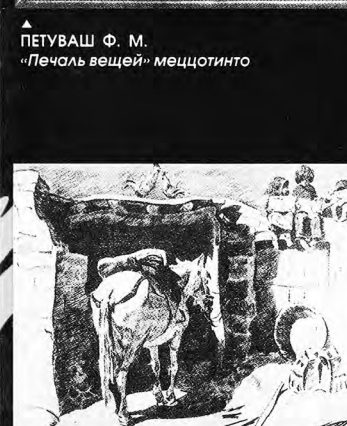
НЫБЭ Анзор.

Гъэзетэу «Шапсыгъэр»

КАТ Т. М.
Иллюстрация к поэме
Вожи Пшавела,
«Кровная месть»
Кичирбей в пути

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунэшъо зауламэ зэхьоклыныгъэхэр афэшлыгъэнхэм ехылааг

2021-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 21-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 414-р зытетэу «Хэбзэ къулыкъухэр Урысые Федерацием ишъолъырхэм зэрашъу зэхашъэхэрэ шапхъэхэм яхылааг» зыфилоэрэм ия 48-рэ статья ия 3-рэ лахъ диштэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешы:**

1. Мыщ фэдэ зэхьоклыныгъэхэр афэшлыгъэнхэм:
1) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2022-рэ илъэсым мэкъуогъум и 24-м ышлыгъэ унашъоу N 142-р зытетэу «Адыгэ Республикэм ис цыф куп зауламэ 2022 — 2024-рэ илъэсхэм зэтыгъо ахъщэр зэралэкагъэхъаштым ехылааг» зыфилоэрэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуагъэагъэхэр, 2022, N 6, 9, 10, 12; 2023, N 6, 12) ия 1-рэ пункт:

а) а 1-рэ подпунктым гушылэхэу «зэзэгъыныгъэ адашлы зэхъум Адыгэ Республикэм и Дзэ комиссариат иучет хэтыгъэхэм» зыфилоэрэр хэгъэхьогъэнхэм;

б) я 2-рэ подпунктым гушылэхэу «мобилизацием тетэу дзэ къулыкъур ахынау зежъэштхэм ехъулэу Адыгэ Республикэм и Дзэ комиссариат иучет хэтыгъэхэм» зыфилоэрэр хэгъэхьогъэнхэм;

в) я 3-рэ подпунктым гушылэхэу «зэзэгъыныгъэ адашлы зэхъум Адыгэ Республикэм и Дзэ комиссариат иучет хэтыгъэхэм» зыфилоэрэр хэгъэхьогъэнхэм;

2) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2023-рэ илъэсым жъоныгуагъэм и 16-м ышлыгъэ унашъоу N 101-р зытетэу «Адыгэ Республикэм ис цыф куп зауламэ 2023 — 2024-рэ илъэсхэм зэтыгъо ахъщэр зэралэкагъэхъаштым ехылааг» зыфилоэрэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуагъэагъэхэр, 2023, N 5, 6, 9, 12) мыщ фэдэ зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм:

а) а 1-рэ пункт ия 1 — 2-рэ подпунктхэм гушылэхэу «зэзэгъыныгъэ адашлы зэхъум Адыгэ Респу-

бликэм и Дзэ комиссариат иучет хэтыгъэхэм» зыфилоэрэр ахэгъэхьогъэнхэм;

б) я 2-рэ пункт ия 2-рэ подпункт иабзацэу «а»-м хэт гушылэхэу «федеральнэ учреждениеу «Адыгэ Республикэм и Дзэ комиссариат» зыфилоэрэр гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Дзэ комиссариат» зыфилоэрэмкӀэ зэблэхъугъэнхэм;

в) я 3-рэ пункт ия хэт гушылэхэу «дзэ» зыфилоэрэр гушылэхэу «Дзэ комиссариат» зыфилоэрэмкӀэ зэблэхъугъэнхэм.

2. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжагъэу мы унашъом кӀуачӀэ иӀэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет
и Тхьаматэу КӀЭРЭЩЭ Анзаур**

къ. Мыекъуапэ,
мэзаем и 13, 2024-рэ илъэс
N 19

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо мылькы хэхьэрэ спорт псэуальэхэр цыфхэм зэрагъэфедэрэ ШыкӀэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыг

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешы:**

1. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 126-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо мылькы хэхьэрэ спорт псэуальэхэр цыфхэм зэрагъэфедэрэ ШыкӀэм ехылааг» зыфилоэрэм 2022-рэ илъэсым мэкъуогъум и 14-м къыдэкӀыгъэм мыщ фэдэ зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм:

1) я 2-рэ пункт ия мыщ фэдэ къэлуагъэ зилэ я 7-рэ подпунктыр хэгъэхьогъэнхэм:

«7) шахмат клубхэр.»;

2) я 8-рэ пункт ия:

а) я 2-рэ подпунктыр мыщ тетэу тхыгъэнхэм:

«2) а 1-рэ купым хэхьэрэ сэкъатныгъэ зилэхэм зы нэбгырэ ягъусэшт, я 2-рэ ыкӀи я 3-рэ купым хэхьэрэ сэкъатныгъэ зилэхэм гъусэ афашыштэп.»;

б) мыщ фэдэ къэлуагъэ зилэ я 6 — 8-рэ подпунктхэр хэгъэхьогъэнхэм:

«6) хэушъхьафыкӀыгъэ дзэ операцием хэлажъэхэрэм, джащ фэдэу ащ хэлэжъагъэхэм отпускхэр, командировкэхэр зыщӀлэхэрэ е зыщӀлазэхэрэ лӀэхъаным Адыгэ Республикэм щылэхэу зытефэхэкӀэ;

7) хэушъхьафыкӀыгъэ дзэ операцием хэлажъэхэрэм яунагъохэм арысхэм;

8) хэушъхьафыкӀыгъэ дзэ операцием хэлажъэхэрэ фэхыгъэхэм яунагъохэм арысхэм.».

2. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы унашъом кӀуачӀэ иӀэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет
и Тхьаматэу КӀЭРЭЩЭ Анзаур**

къ. Мыекъуапэ,
мэзаем и 14, 2024-рэ илъэс
N 21

Адыгэ Республикэм ИофшӀэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкӀэ и Министерствэ иунашъу

Республикэ зэнэкъокъоу «КӀэлэцӀыкӀухэм ИофшӀэным икӀэухъумэн къызэрагурылорэр» зыфилоэрэм фэгъэхьыгъэ Положением зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыг

Республикэ зэнэкъокъоу «КӀэлэцӀыкӀухэм ИофшӀэным икӀэухъумэн къызэрагурылорэр» зыфилоэрэр нахъ тэрэзэу зэхэцэгъэным пае **унашъо сэшлы:**

1. Республикэ зэнэкъокъоу «ИофшӀэным икӀэухъумэн кӀэлэцӀыкӀухэм къызэрагурылорэр» зыфилоэрэм ехылаагъэ Положениеу Адыгэ Республикэм ИофшӀэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкӀэ и Министерствэ 2021-рэ илъэсым бэдзэогъум и 12-м ыухэсыгъэм мыщ фэдэ зэхьоклыныгъэ фэшлыгъэнхэм:

1) гушылэхэу «Теклоныгъэр къыдзыхыгъэхэм» зы-

филоэрэм ауж гушылэхэу «шлухьафтынхэр зыфагъэ-шъошэштхэр» зыфилоэрэр я V-рэ разделым ия 33-рэ пункт хэгъэхьогъэнхэм.

2. Къэбар-правовой отделым:

— мы унашъор Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо хабзэ игъэцэкӀэкӀо къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт ригъэхъанэу;

— къыхаутыным пае гъэзетхэу «Советскэ Адыгеим», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс къыдэкӀырэ официальнэ тедзэгъоу «Адыгэ Республикэм ихэбзэ-

гъэуцугъэ зэхэуагъэагъэхэр» зыфилоэрэм алэкигъэхъанэу.

3. Унашъом игъэцэкӀэн зэрэкӀорэм иуплъэкӀун министрэм игуадзэ фэгъэзэгъэнхэм.

4. Официальнэу зыкӀэтхэхэрэ мафэм къыщыублагъэу мы унашъом кӀуачӀэ иӀэ мэхъу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч

къ. Мыекъуапэ,
мэзаем и 5, 2024-рэ илъэс
N 25

Адыгэ Республикэм ИофшӀэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкӀэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо бюджет учреждениеу «КӀэлэцӀыкӀухэмрэ Іэтахъохэмрэ зыщӀагыхэрэ республикэ шъхъэгъэзыплэу «ДжэныкӀу» зыфилоэрэм» кӀэлэцӀыкӀухэр зэраштэхэрэ, зэрэщӀагыхэрэ ыкӀи зэрэцӀатӀупщыхэрэ ШыкӀэр ухэсыгъэным ехылааг

Зыныбжъ имыкӀыгъэхэу анаӀэ зытырагъэтын фаехэр зыщӀагыхэрэ хэушъхьафыкӀыгъэ учреждениехэм ялофшӀэн зэрэзэхэцэгъэ шыкӀэр къызылотыкӀырэ шӀэхъэ правовой актхэр гъэцэкӀагъэ хъунхэм пае **унашъо сэшлы:**

1. Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо бюджет учреждениеу «КӀэлэцӀыкӀухэмрэ Іэтахъохэмрэ зыщӀагыхэрэ республикэ шъхъэгъэзыплэу «ДжэныкӀу» зы-

филоэрэм» кӀэлэцӀыкӀухэр зэраштэхэрэ, зэрэщӀагыхэрэ ыкӀи зэрэцӀатӀупщыхэрэ ШыкӀэр ухэсыгъэнхэм.

2. Къэбар-правовой отделым:

— мы унашъор Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо хабзэ игъэцэкӀэкӀо къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт ригъэхъанэу;

— къыхаутыным пае гъэзетхэу «Советскэ Адыгеим», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс къыдэкӀырэ официальнэ

тедзэгъоу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуагъэагъэхэр» зыфилоэрэм алэкигъэхъанэу.

3. Мы унашъор зэрагъэцакӀорэм гъунэ лыфынэу министрэм игуадзэу Р. А. Дауыр фэгъэзэгъэнхэм.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч

къ. Мыекъуапэ,
мэзаем и 5, 2024-рэ илъэс
N 26

Самбо

Тиспортсменхэм ягъэхъагъэхэр

Мы спорт лъапкымкIэ зэнэкьокьоу Татарстан икьэлэ шъхалэу Казань щыкIуагъэм Адыгеим икIыгъэ лыкIохэм гъэхъэгъэшлэхэр щашыгъэх.

ТекIоньгъэр кьыдахыгъэ Наш Расулрэ Тыгъужэ Тимуррэ. Яцэнэрэ чIыпIэр кьафагъэ-шъошагъэ Лыхъурэ Муратрэ Мэлыщ Аскэррэ. Самбистхэм ятренерых: А. Делэкъор, А. Хьабхъур, Р. Джарымэкъор, А. Джарымэкъор, А. Гьомлэшкыр, З. Ацумыжъыр, Ш. Нашыр. ТикIалэхэм ыкIи ахэр зыгъасэхэрэм тафэгъушIо, тапэкIи мыщ фэдэ гъэхъэгъэшлэхэр ашIынхэу афтэтIо.

Дзюдо

Мыекъяуапэ щызэхашагъ

ДзюдомкIэ клэлэцIыкIу лигэу «Триумф Energy» зыфилорэм иятIонэрэ тур кьыдыхэльытэгъэ зэнэкьокьухэр республикэм икьэлэ шъхалэ щыкIуагъэх. Зыныбжэ ильэс 15-м шIомыкIыгъэхэр ары мыщ хэлажэхэрэр ыкIи команднэ дзюдом ильэныкьуакIэу щыт.

Турнир шъолъырхэм ащырагъажэ, ащ дэгъоу закьыщызыгъэлъэгъорэ спортсменхэр дунэе лигэм ифинал нэсынхэ алъэкIыщт. Джьирэ уахътэм проектыр Урысыем ифедеральнэ шъолъыриблымэ ащагъэцакIэ. Ащ икIэщакIор УФ-м спортымкIэ изаслуженнэ мастерэу Иван Нифонтовыр ары. Пшэрылб

шъхалэу ялэр дзюдом иклубхэр, иеджапIэхэр ыкIи исекциехэр зэзыпхырэ структурэ гъэнэфагъэ гъэпсыгъэныр, ащ епхыгъэу урысые ыкIи IэкIыб спортсменхэм, тренерхэм, организациехэм зэпхыныгъэу ялэр гъэпытэгъэныр ары. Адыгеир пштэмэ, мы спорт лъапкым ыльэныкьокIэ гъэхъэ

гъэшлэхэр зилэ шъолъырэу щыт. Ащ кьыхэкIэу лигэу «Триумф Energy» зыфилорэм республикэм икомандитIу хэлажэ. Командэ пэпчэ нэбгыри 8 хэт. Кьылбэ дивизионым хэхъэрэ командэ 15-мэ язэнэкьокьу хэлэжхэрэ сам-

бэмкIэ олимпийскэ резервым испорт еджапIэ я 10-рэ чIыпIэм щыт. Мыщ зыкьыщагъэлагъо Кьылбэ федеральнэ шъолъырым ыкIи Абхъазым ялыкIохэм. ДзюдомкIэ спорт еджапIэу Я. Коблым ыцIэ зыхьырым икомандэ тури 2-м ыуж очко 19 ригъэкьугъ ыкIи ятфэнэрэ чIыпIэр ылыгъ. Тидзюдоистхэм кьатеклон зылъэкIыгъэхэр пэрытныгъэ зылыгъ Ермэлхьаблэрэ Новороссийскэрэ якомандэхэр ары. Ермэлхьаблэ—хэр очкоуи 8-кIэ тиспортсменхэм апэ итых. Аужырэ турыр гъэтхалэм и 9-м Новороссийскэ щыклощт ыкIи ащ кьыщылъэгъошт командэ анахэ дэгъур. Ар кьэралыгъо мэхъанэ зилэ едзыгъом хэлэжхэщт.

Кушъхъэфэчъэ спортыр

ХагъэунэфыкIырэ чIыпIэхэр кьыдахыгъэх

Кушъхъэфэчъэ спортымкIэ зэнэкьокьухэр Краснодар краим инсэунIэу Псыбай щыкIуагъэх. Хабзэ зэрэхъугъэу, Адыгеим икIыгъэ спортсменхэм гъэхъэгъэшлэхэр ашIыгъэх, хагъэунэфыкIырэ чIыпIэхэр кьыдахыгъэх. ЯтIонэрэ чIыпIэр кьыдыхыгъэ Егор Брюховым, яцэнэрэ хъугъэх Виктор Обозовымрэ Светлана Алексеевамрэ.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр БзэшIу Асхъад.

Зэхъышагъэр ыкIи кьыдзы-гъэкIырэр: АР-м лъапкэ IофхэмкIэ, IэкIыб кьэралхэм ащыпсэурэ тильэпкьэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи кьэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет Адресыр: 385000 кь. Мыекъяуапэ, ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыIэр: 385000, кь. Мыекъяуапэ, ур. Первомайскэр, 197. Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79

Редакцием авторхэм кьаIихырэр А4-кIэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкIэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахэ цIыкIунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIегъэкIожьых. E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр: УФ-м хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлъы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэIоры-шIапI, зэраушыхъатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр АО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекъяуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр 4168 Индексхэр П 4326 П 3816 Зак. 270

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр Сыхъатыр 18.00 ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхалэр МэщIэкьо С. А.

Редактор шъхалэм игуадзэр Тэу З. Дз.

ПшэдэкIыжэ зыхьырэ секретарыр Тхьаркьохъо А. Н.